

BOTVIDSBYGDEN

NR 2 1991

Vår samlingslokal Logen har i år varit i Gillets ägo i 25 år.

"Den 24 september 1966 blev en minnesrik dag för Botkyrka Hembygdsgille, ty då invigdes Logen med en enkel med dock värdig festlighet".

FOTO: Ingrid Engström

Forts. på sidan 6

Rapporterat från kvartalsmötet 12/9-91

Intrycket av årets midsommarfest var positivt. Så när som på enstaka incident förflöt dagen och kvällen lugnt. Dansarna upplevde situationen stressig, då de måste lämna sina stånd och andra arbetsuppgifter för uppvisningarna. Om inte avlösningarna räcker till kan man tvingas dra ner på antalet stånd eller stänga under uppvisningstiderna. Festen gav ett netto på 64.740:–.

— ● —

Kaffesöndagarna har besökts av varierande mellan 4 – 20 personer. Vädrets inverkan har varit påtaglig.

— ● —

Hembygdsgillen med spelmannsstämman gav ett netto på c:a 1.700:–. En hel del tombolavinster finns kvar till kommande evenemang. Erfarenheterna från Hembygdsgillen kommer att redovisas under planeringskonferensen i november.

— ● —

Den för arbetsredskap inköpta stugan är levererad och skall resas.

— ● —

Barngruppen dansade på Allégården och Orren dagen före midsommar.

Gruppen deltog i Ungdomsringens dag på Skansen och skall även medverka på Tumbascenen den 21/9.

Folkdanslaget tränar sen 15/8. Medverkade vid Folkmusikens- och Folkdansens dag den 8/9 på Hågelby.

Fortsättningskurs i gammeldans började den 11/9. Ledare är Torbjörn Palm och för musiken svarar Rose-Marie och Arne.

— ● —

Hembygdsgillet fick Landstingets kultur-stipendium på 20.000:– för de planerade dansuppvisningarna i Amerika.

— ● —

Under Öppet Hus-dagen den 22/9 ordnades en utställning "Logen 25 år". Auktionen och Loppmarknaden ordnades för att få in pengar till Amerikaresan.

— ● —

Ang. Julmarknaden (8/12). Ingegerd Lindström och Ingrid Engström är ansvariga. Ellinor Palm utsågs till kassör.

— ● —

Det kompletta protokollet för kvartalsmötet finns uppsatt på Logen för betraktande.

BOTVIDSBYGDEN

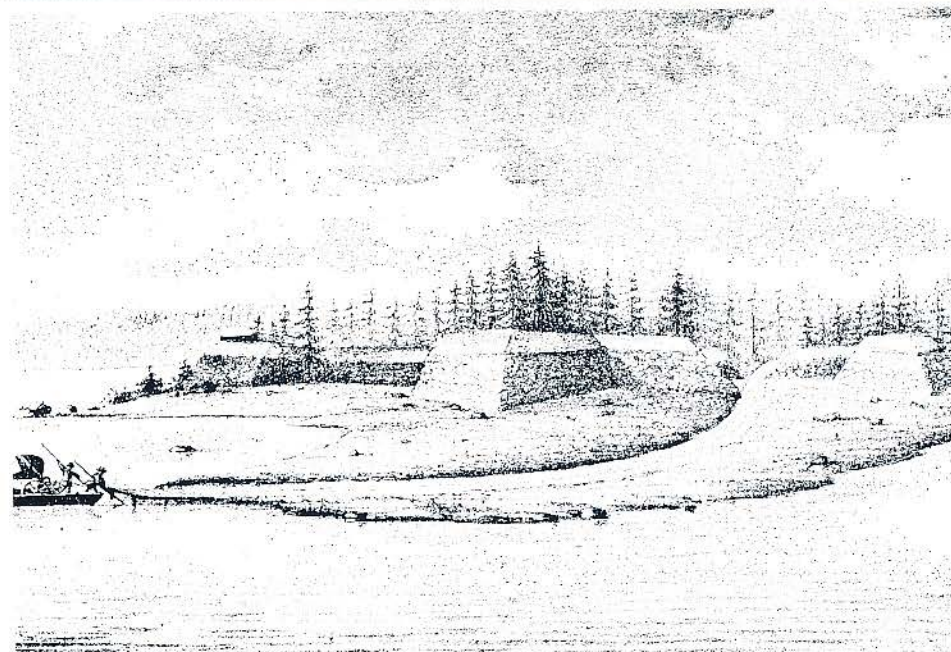
TIDSKRIFT FÖR BOTKYRKA HEMBYGDSGILLES MEDLEMMAR

ANSV. UTGIVARE: Lars Gunnar Lindström

REDAKTION: Arne Mattsson, 0753-371 16, Rune Engström, 08-91 10 92

Georg Malmkvist

Sista manusdag för bidrag till nr 3 1991 är den 22/11 1991

Skansen på Näslandet, d.v.s det vi idag kallar Skansundet.

Tänkbar väg för anfall mot Stockholm

Sommaren 1621 befarade man i Sverige att ett anfall från kung Sigismund av Polen var nära förestående. Sigismund, som tidigare varit kung i Sverige, men avsatts 1599, ville naturligtvis återta sin förlorade kungamakt.

En tänkbar väg för ett anfall mot Stockholm gick via Himmerfjärden mot Södertälje och Mälaren. För att förhindra detta beordrade Gustaf II Adolf att man på båda sidor om Mörkö skulle bygga skansar. En mindre skans byggdes vid Pålunds norra del, på berget vid Karsholmen, där idag landsvägsbron mellan Hölö och Mörkö går. På andra sidan ön byggdes en större skans vid det sund som skiljer det egentliga Mörkö från

Näslandet, d.v.s det sund som vi idag kallar Skansundet.

Av befästningarna finns idag egentligen endast synliga bevis på Näslandet. Visserligen kan man se tecken av skyttevärm på Skansholmen på Mörkösidan. Men dessa är troligen från första världskriget, då flottan hade hamn här.

Skansen på Näslandet började byggas 1623 efter ritningar av bl.a. rikskanslern Axel Oxenstierna. Den var till formen rektangulär, 120x130 meter, med ett kastell i varje hörn. Bestyckningen utgjordes av kanoner av vilka ännu idag en finnes kvar på det som en gång var det sydöstra kastellet. Skansen hade höga murar

Forts nästa sida

Forts från föreg. sida

som skulle skydda mot anfall från vattnet. Skansen har aldrig varit invecklad i strid, de gånger då dess skydd skulle varit av betydelse, främst vid rysshärjningarna 1719, övergavs den dagen innan ryssarnas ankomst. Mycket talar för att överlöpare fanns bland befälen för kustförsvaret. Att skansen bedömts ha stor betydelse styrktes kanske av att Karl XI personligen låtit inspektera den.

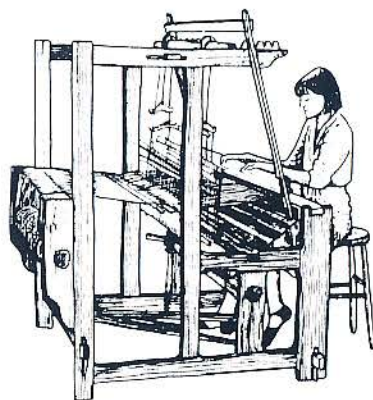
Det var trupper ur Södermanlands regemente, främst de trupper som var förlagd till Södertälje, som uppförde skansen och sedan skötte bevakningen. Att ryssarna 1719 tillfogat skansen stora skador styrktes av att 1720 skansen reparerades av 450 man. Manskaper på skansen var ej alltid omtyckta varken av ortsbefolkningen eller ägaren till Hömingsholm, greve Nils Bonde. Klagoskrifter om manskapers fylleri och ofredande av ortsbefolkningen sändes till regementet. Regementet krävde att greven skulle bidra till underhållet av skansen, vilket dock avvisades. Skansen övergavs 1757, då bestyckningen så när som på en kanon, borttogs. Sedan dess har den fått förfalla, men man kan fortfarande skönja konturena av den gamla skansen.

TACK!

Hjärtligt tack för den stora och minnesrika uppvaktningen med penninggåvor och presenter i samband med min 75-årsdag.

Harry Olausson

Hembyggsdag med spelmansstämma på Trädgårdstorp

■ Lördagen den 17 augusti hölls en gemensam hembyggsdag och spelmansstämma. Ett flertal hantverkare deltog i hembyggsdagen. Hantverkarna var utplacerade i de olika stugorna.

Kaffe serverades i Logen. Lotter och korv såldes i bodarna.

Under hela dagen var det spelmansstämma som planerades att hålla på till kvällen. Spelmansstämman inleddes med allspel från scenen som var lånad för dagen. De flesta som besökte arrangemanget var spelmän. Det spelades i alla skrymslen och vrår.

Barnen och de vuxna dansade en uppvisning tillsammans. Det var flera spelgrupper som deltog bl.a. Slagsta gille samt 4S (Södermanlands Spelmansförbunds Styrelses Spelmanslag). Spelmännen från Sörmland hade tidigare år sett inbjudan från Trädgårdstorp men visste inte var det var eller hur vackert det är vid Trädgårdstorp. De som nu besökte oss kommer säkert att propagandera bland sina kamrater för ett besök till nästa år.

Elisabeth

Hänt utanför grindarna

■ Söndagen den 23 juni var vi 6 stycken som åkte till Malmköping för att se på VM i Gubbstöt. VM gick av stapeln på traditionellt vis blandat med spelmansstämma samt allmän dans. Vädrets makter var på arrangörernas sida och visade sin bästa sida.

Under arrangemanget delades det ut inbjudningar till dans i Hyttlöt under sommaren. Det är tradition att ha dans där med levande musik under några söndagskvällar på sommaren.

— ★ —

■ Vi blev 3 stycken som åkte till Hyttlöt. Vi laddade med den lilla handritade kartan som var på inbjudan samt en officiell kartbok. Problemet var att vissa av de platser som fanns med på den ena kartan stod inte på den andra och viceversa. Efter att vägen hade blivit smalare och smalare för att sluta med två bilspår med gräs emellan var vi framme. Dansbanan låg på en höjd med utsikt över en dal med bondgårdar och man såg långt bort över skogen. Det var en mycket vacker bygd som bredde ut sig framför oss. Musiken för kvällen stod Malmabygdens B-lag för.

Detta var den sista dansen för sommaren. Dansen blandades med instruktioner samt diverse typer av danser, det var pardanser och engelskor m.m. som blandades.

Kvällen förflöt under mycket angenäma former. Den medhavda kaffekorgen avnjöts vid bord som placerats alldeles framför slutningen ned över dalen. I fjärran blev himlen alldeles svart och det syntes blixtrar som korsade himlen men inget regn

nådde oss. Dansen slutade när det var så mörkt att det var svårt att se varandra, än mindre att se vad instruktören försökte lära ut.

Vi startade hemåt och såg en räv passera över vägen framför bilen. Efter en kurva hittade vi några ungdjur som försökte att smita ut ur hagen till friheten men det satte vi på för och motade in dem i hagen igen och stängde om dem.

Vi som åkte tyckte att vi hade haft en mycket trevlig kväll och hoppas att nästa gång skall vi bli flera som åker med.

Elisabeth

— ★ —

Hälsingehambo kontra Värmdöhambo

■ Många har säkert någon gång hört talas om Hälsingehambo, och undrat vad det är och hur det går till.

Det dansas varje år den andra lördagen i juli månad, i år var det för 26:e gången, vi var 900 par som ställde upp, deltagarantalet är max. 1500 par. Ett stort arrangemang är det men fungerar väldigt bra. Man samlas i Järvsö kl. 6.00 för att med buss åka till Hårga och där utdelas startnummer och även frukost till alla deltagare. Så kl. 8.30 defilerar man ner till Hårga vallen där hälsningstal och Hårgalegenden läses upp.

Man dansar i två ringar med ojämna nr på den ena sidan och jämna nr på den andra med 50 par i varje ring, man dansar c:a 8 min. och bedöms av 7-8 domare.

När alla dansat så bär det vidare med buss till Bollnäs, och där dansar man på en fin gräsplan i en slinga, c:a 5 min. tar det. Där serveras kaffe. Så därefter vidare till Arbrå, där det blir 400 m dans på asfalt, och där serveras middagen.

Efter det åker man vidare tillbaka till Järvsö, där blir det defileringsmot Stenegården en syn som är fantastisk, när man ser alla dessa byggedräkter. Vid Stene-

Forts. nästa sida

Forts från föreg. sida

gården går semifinal och final. De nr som går vidare till semifinal finns att se upp-satta på en stor väggtavla.

Det är mycket trevligt att vara med och där träffar man alla dessa glada folk-dansare trots att vädret inte alltid är det bästa. Prova en gång får även ni uppleva hur det är att dansa Hälsingehambo.

Värmdöhambon – är en liknande tävling, men man dansar bara i två omgångar på dansbana i c:a 5 min varje gång och 10 par åt gången. Så går det c:a 30 par till semifinal och c:a 10 par till final.

Bedömningen sker på samma normer som Hälsingehambon, den bedöms av 3 domare. 90–100 par brukar delta.

Värmdöhambon startade 1986 första gången och den är andra söndagen i augusti, det är i samband med spel-mansstämman som är på lördagen med olika aktiviteter samt allmän dans på kvällen.

Även här är det mycket bra arrangerat och genomfört, trevligt att vara med. Kaffe mat och dryck ingår i startavgiften.

Väl mött nästa år kanske!

Gun o Gunnar

Forts från sid. 1

Söndagen den 22/9 1991 blev en minnesrik dag ty då firade man Logens 25-åriga existens på Trädgårdstorp.

Lars-Gunnar Lindström berättade om hur det var vid rivningen och om åter-uppförandet på Trädgårdstorp.

Utställningsgruppen – dvs Rune och Ingrid Engström, Eva Sandin och Arne Mattsson hade gjort en utställningsskärm vilken i ord och bild visade hur det var då, hur det är idag och hur förhoppningsvis framtiden blir.

Hembygdskommittén vilka "höll" i arran-gemanget hade lyckats bra, synd bara att det inte var flera som antagit inbjudan.

ArMa

Vad händer? Ur årsplanen 1991

OKTOBER

27 Sista manusdag för
Infobladet 3/91

NOVEMBER

- 4 Styrelsemöte
- 14 Infobladet
förhoppningsvis utsänt.
- 17 Husförhör med kyrkkaffe
- 21 Kvartalsmöte.
- 22 Sista manusdag för
Botvidsbygden 3/91.

Botvidsbygden

är gjord på en Atari 1040ST per-sondator med DTP-programmet Calamus.

Tryckt hos Sandströms tryckeri i Tumba.

Lördagen den 21/9 gick folkdanslagets folkdansuppvisning på Tumbascenen av stapeln. Drygt 80-talet personer hade infunnit sig för att beskåda två av de fyra dansprogram som vi skall ha med oss till Amerika. Mellan uppvisningarna gjordes en dräktpresentation av samtliga dräkter från söder till norr. Även Gillets barngrupper deltog i programmet och sist men inte minst deltog några spelmän ur spelmanslaget.

FOTO: Birger Sjöberg

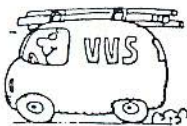
Slöjdkommitténs ruta

- Har Ni gamla kläder, skor och kängor att skänka till våra "utställningstorp"? De fryser och behöver förnya garderoben.
 - Julmarknaden närmar sig! Vinster till "vant- tombola" och mattombola behövs.
 - Trevligt om flera bär dräkt när Gillet har aktiviteter för allmänheten.
- Kontakta Ingegerd 08-778 08 49

GYNNA VÅRA ANNONSÖRER

RÖRMONTÖREN I TUMBA

- SERVICE
- REPARATIONER
- INSTALLATIONER

THOOR'S RÖR AB TUMBA

Kontor:
Brinkvägen 1, 147 31 Tumba
Tel: 0753-335 30, 335 35
Verkstad 681 30
Mobiltel: 010-11 67 27

SSHV VÄKTARNA AB

- BEVAKNINGS- o. SÄKERHETSTJÄNSTER
- KOMPLETT SÄKERHETSSYSTEM
- DRIFT- o. INDUSTRIÖVERVAKNING
- LARM och GLASJOUR
- SERVICEUPPDRAG

TELEFON:
Kontorstid: 08-778 00 45
Jourtid: 08-778 58 00

BOKFÖRING - DEKLARATIONER

KORT OM REDOVISNINGSFOLK ELLER SEKRETERARE?

HYRA EKONOMICHEF?

BILDA BOLAG?

BOLLPLANK ELLER BANKKONTAKT?

KALKYL & OFFERTHJÄLP?

SE ÖVER ARBETSROUTINER?

HJÄLP MED BUDGETARBETET?

SYSTEMFRÅGOR?

*Slå en signal till oss på SITAB, Sundbybergs informationsteknik AB
Granlidsvägen 9, 172 35 SUNDBYBERG
Tel. 08-29 15 75 Fax 08-29 47 35*

Björn & Ing-Marie

PS: Vi har ett åkeri om ni behöver transporter också! DS.